Statsforvalteren i Innlandet

Vår dato: 12.08.2026

Vår ref: 2026/8628

Deres dato:

Deres ref:

HOL KOMMUNE
Ålmannvegen 8
3576 HOL

Saksbehandler, innvalgstelefon
Håvard Haugnes, 62 55 10 57

Klageavgjørelse - Omgjøring av dispensasjonsvedtak - Tilbygg til hytte Gbnr. 55/230 i Hol kommune

Statsforvalteren viser til oversendelse av klagesak, i brev av 08.07.2026 fra Statsforvalteren i Østfold, Buskerud, Oslo og Akershus, samt ettersendt forsendelse fra Hol kommune 20.07.2026.

Statsforvalterens vedtak

Klagen tas til følge. Statsforvalteren opphever Hol kommunes vedtak av 19.03.2026. Kommunen hadde ikke kompetanse til å omgjøre klageinstansens avgjørelse etter fvl. § 35.

Saken gjelder

Forum Arkitekter har, på vegne av Olav Svendal Aase, søkt om dispensasjon fra plankrav, for å bygge tilbygg til hytte på gbnr. 55/230. Hol kommune avslo søknaden i vedtak av 05.09.2024.

Tiltakshaver klaget på avslaget og klagesaken ble behandlet av Statsforvalteren i Østfold, Buskerud, Oslo og Akershus i vedtak av 19.03.2026. Deres vurdering var at vilkårene for dispensasjon ikke var oppfylt, og vedtok derfor å stadfeste avslaget:

> «Statsforvalteren opprettholder kommunens vedtak 05.09.2024. Klagen har ikke ført frem.
>
> Vedtaket er endelig. Dere kan ikke klage på vedtaket, jf. forvaltningsloven § 28 tredje ledd.»

Etter initiativ fra flere kommunestyrerepresentanter, ble saken behandlet på nytt igjen i Hol kommunestyres sak 38/26, datert 19.03.2026. Kommunestyret besluttet her å omgjøre avslaget og innvilge dispensasjon.

Avgjørelsen ble påklaget av Statsforvalteren i Østfold, Buskerud, Oslo og Akershus, i brev av 14.04.2026. Tiltakshaver sendte inn tilsvar til klagen 11.05.2026.

Hol kommune v/ kommunestyret behandlet klagen 18.06.2026, men tok den ikke til følge.
Saken ble derfor sendt til Statsforvalteren i Innlandet, som settestatsforvalter, for avgjørelse.

Etter dette har tiltakshaver sendt inn ytterligere tilleggsmerknader, i brev av 02.08.2026.

Statsforvalterens vurdering av saken

Søknaden om dispensasjon har blitt behandlet i to forvaltningsnivåer. Kommunen ga først avslag, og klageinstansen stadfestet avslaget i vedtaket av 05.09.2025. Som det står nederst i vedtaket, er klageinstansens vedtak endelig. Dette er forankret i forvaltningsloven § 28 tredje ledd:

> «Med mindre Kongen bestemmer annerledes, kan klageinstansens vedtak i klagesak ikke påklages.»

Det er med andre ord Statsforvalteren i Østfold, Buskerud, Oslo og Akershus som har fattet det siste gjeldende vedtaket i saken. De har gjort en rettslig overprøving, og konstatert at lovens vilkår ikke er oppfylt. Dette vedtaket kan ikke påklages. Systemet er slik av hensyn til å få en avslutning av saken. Partene kan da slå seg til ro med avgjørelsen, uten at det kan komme nye «omkamper» om samme saksforhold. Det er ingen forskjell på om klageinstansen har stadfestet kommunens vedtak eller har endret utfallet i saken. Vi viser til lovkommentar fra Jan Fridthjof Bernt:»

> «At klageinstansens vedtak ikke kan påklages gjelder både når klageinstansen har endret førsteinstansens vedtak, og når den har opprettholdt det.»[1]

Kommunen kan dermed heller ikke omgå dette med å behandle saken på nytt igjen. Om partene eller kommunen er uenig i en klageavgjørelse må de i utgangspunktet bringe saken inn for domstolene for å få vedtaket overprøvd, jf. tvisteloven § 1-5.

Forvaltningsloven § 35 inneholder imidlertid en viss adgang for at forvaltningen vurderer endelige avgjørelser på nytt, og eventuelt omgjør dem – primært vedtak som må anses ugyldige. Bestemmelsen sier følgende (vår understreking):

> «Et forvaltningsorgan kan <u>omgjøre sitt eget vedtak</u> uten at det er påklaget dersom
> a. endringen ikke er til skade for noen som vedtaket retter seg mot (...) eller
> b. underretning om vedtaket ikke er kommet fram (...), eller
> c. vedtaket må anses ugyldig.
>
> Foreligger vilkårene etter første ledd, kan vedtaket <u>omgjøres også av klageinstansen eller av annet overordnet organ</u>.»

Det er altså forvaltningsorganet selv, i dette tilfellet Statsforvalteren, eller overordnet organ (departementet) som kan gjøre om klageavgjørelsen av 25.02.2025. Underinstansen har ikke kompetanse til å gjøre om klageinstansens vedtak.

Konklusjon

Vår vurdering av saken er følgelig at Hol kommune ikke hadde kompetanse til å fatte vedtaket av 19.03.2026, siden klageinstansen har fattet et endelig avslag i saken. Vedtaket er ugyldig og må oppheves.

Etter vårt syn kan vedtaket egentlig anses som en *nullitet*, dvs. automatisk uten rettsvirkning, siden kommunen åpenbart manglet kompetanse. Kommunens fornyede behandling undergraver lovens system og skaper usikkerhet for alle involverte parter. Statsforvalteren ber om at kommunen heller

---

[1] Gyldendal Rettsdata, note 515 (05.12.2025)

prioriterer ressurser på å ferdigstille ny kommuneplan,[2] framfor å ta opp igjen saker som er endelig avgjort.

Statsforvalterens vedtak

Klagen tas til følge. Statsforvalteren opphever Hol kommunes vedtak av 19.03.2026. Kommunen hadde ikke kompetanse til å omgjøre klageinstansens avgjørelse etter fvl. § 35.

Vedtaket er truffet med hjemmel i forvaltningsloven § 34 og plan- og bygningsloven § 1-9. Vedtaket er endelig og kan ikke påklages, jf. forvaltningsloven § 28.

Med hilsen

Anne Kathrine Fossum (e.f.)
kommunal- og samordningsdirektør

Jo-Bjørner Haugen
avdelingsdirektør

Dokumentet er elektronisk godkjent

Mottakerliste:

HOL KOMMUNE	Ålmannvegen 8	3576	HOL
Olav Svendal Aase	Jægerbakken 6 C	5042	BERGEN
FORUM ARKITEKTER AS	Damsgårdsveien 16	5058	BERGEN
STATSFORVALTEREN I ØSTFOLD, BUSKERUD, OSLO OG AKERSHUS	Postboks 325	1502	MOSS

[2] Revidering av kommuneplanens arealdel - Hol kommune